

ประกาศคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์
และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

เรื่อง แผนการเปลี่ยนระบบการรับส่งสัญญาณวิทยุโทรทัศน์เป็นระบบดิจิทัล

ตามที่แผนแม่บทการบริหารคลื่นความถี่ (พ.ศ. ๒๕๕๕) ข้อ ๘.๕ และแผนแม่บทกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) ข้อ ๕.๖ กำหนดให้มีแผนการเปลี่ยนระบบ การรับส่งสัญญาณวิทยุโทรทัศน์เป็นระบบดิจิทัลภายใน ๑ ปี

บัดนี้ คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ได้กำหนดนโยบายและจัดทำแผนการเปลี่ยนระบบการรับส่งสัญญาณวิทยุโทรทัศน์เป็นระบบดิจิทัล โดยมีมติ ในการประชุมครั้งที่ ๑๓/๒๕๕๕ วันที่ ๑๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ เห็นชอบให้ประกาศแผนการเปลี่ยนระบบ การรับส่งสัญญาณวิทยุโทรทัศน์เป็นระบบดิจิทัล ตามความในข้อ ๘.๕ ของแผนแม่บทการบริหารคลื่นความถี่ (พ.ศ. ๒๕๕๕) และข้อ ๕.๖ ของแผนแม่บทกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป โดยมีสาระสำคัญตามที่แนบท้ายนี้ จึงขอประกาศให้ทราบโดยทั่วไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๕

พันเอก นที ศุกลรัตน์

ประธานกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

ปฏิบัติหน้าที่แทน ประธานกรรมการกิจการกระจายเสียง

กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

แผนการเปลี่ยนระบบการรับส่งสัญญาณวิทยุโทรทัศน์เป็นระบบดิจิทัล

๑. บทนำ

กิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์เป็นกิจการที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจ และสังคมอย่างมาก เนื่องจากเป็นกิจการที่เป็นรากฐานอันสำคัญของระบอบประชาธิปไตย โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจการโทรทัศน์ภาคพื้นดิน (Terrestrial Television) หรือ ฟรีทีวี ที่ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้ ทำให้กิจการโทรทัศน์ภาคพื้นดิน มีอิทธิพลอย่างสูงทาง ความคิด และพฤติกรรม ทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน นอกจากนี้ การที่ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารที่หลากหลายครบถ้วน จะก่อให้เกิดการพัฒนาต่อยอดความรู้ และนำมาซึ่งการมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศชาติ

แผนการเปลี่ยนระบบการรับส่งสัญญาณวิทยุโทรทัศน์เป็นระบบดิจิทัลนี้ จะเป็นการกำหนดนโยบายและกรอบเวลาสำหรับใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการเปลี่ยนระบบการรับส่งสัญญาณวิทยุโทรทัศน์จากระบบแอนะล็อกไปสู่ระบบดิจิทัล โดยอ้างอิงตามแนวทางของสหภาพโทรคมนาคมระหว่างประเทศ^๑ และกรอบระยะเวลาดำเนินการปรับเปลี่ยนระบบการรับส่งสัญญาณวิทยุโทรทัศน์เป็นระบบดิจิทัล ตามมติคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ซึ่งได้กำหนดให้มีความสอดคล้องกับแผนแม่บทการบริหารคลื่นความถี่ (พ.ศ. ๒๕๕๕) และแผนแม่บทกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙)

๑.๑ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ได้กำหนดแนวทางการอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ และการประกอบกิจการ โดยในส่วนกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ต้องจัดให้ภาคประชาชนได้ใช้คลื่นความถี่เพื่อประโยชน์สาธารณะ (มาตรา ๔๙) โดยการจัดให้ภาคประชาชนได้ใช้คลื่นความถี่ในกิจการโทรทัศน์นั้น จะดำเนินการหลังจากมีการประกาศให้ใช้ระบบการรับส่งสัญญาณวิทยุโทรทัศน์ในระบบดิจิทัลแล้ว (มาตรา ๘๕) จึงถือได้ว่าการรับส่งสัญญาณวิทยุโทรทัศน์ในระบบดิจิทัลเป็นกลไกหลักที่สำคัญในการพัฒนากิจการโทรทัศน์ ซึ่งนอกจากจะเป็นการพัฒนาในด้านเทคโนโลยีที่มีความก้าวหน้าและสามารถทำให้ใช้ประโยชน์จากคลื่นความถี่อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นแล้ว ยังส่งผล

^๑ ITU Guidelines for the Transition from Analogue to Digital Broadcasting

ต่อโครงสร้างอุตสาหกรรมด้านกิจการโทรทัศน์ และเปิดโอกาสให้ประชาชน ชุมชน สังคม ได้ใช้ประโยชน์จากคลื่นความถี่ตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย

นอกจากนี้ แผนแม่บทกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) ยังได้กำหนดให้การเปลี่ยนผ่านไปสู่การรับส่งสัญญาณวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ในระบบดิจิทัล เป็น ๑ ใน ๗ ยุทธศาสตร์หลัก โดยมีตัวชี้วัดด้านกิจการโทรทัศน์ที่สำคัญ คือ ให้มีนโยบายและแผนการเปลี่ยนระบบการรับส่งสัญญาณวิทยุโทรทัศน์เป็นระบบดิจิทัลภายใน ๑ ปี ซึ่งนับเป็นภารกิจเร่งด่วนและเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญสำหรับภารกิจต่อเนื่องอื่น ๆ เพื่อให้สามารถเริ่มการรับส่งสัญญาณวิทยุโทรทัศน์ในระบบดิจิทัลได้ภายใน ๔ ปี ตามกรอบเวลาที่ระบุในแผนแม่บท

๑.๒ นโยบายรัฐและพันธกรณีระหว่างประเทศ

รัฐบาลไทยได้ประกาศนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการปรับเปลี่ยนไปสู่โทรทัศน์ระบบดิจิทัล ในการแถลงนโยบายต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๔ มีเนื้อหาสำคัญ ดังนี้

“ข้อ ๓.๖.๓ ส่งเสริมการใช้คลื่นความถี่อันเป็นทรัพยากรของชาติให้มีประสิทธิภาพสูงสุด โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนและประเทศชาติ อีกทั้งดำรงรักษาไว้ซึ่งสิทธิอันพึงได้ของประเทศในการใช้เทคโนโลยีด้านการสื่อสารโทรคมนาคมเหนือพื้นผิวโลก”

“ข้อ ๓.๖.๔ ส่งเสริมการใช้สื่อวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ ทั้งภาครัฐ ภาคประชาชน รวมทั้งการพัฒนาการปรับเปลี่ยนระบบการใช้เทคโนโลยีจากระบบแอนะล็อกเป็นระบบดิจิทัล ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงการก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดทั้งต่อประชาชนและประเทศชาติ โดยผลักดันให้คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติดำเนินการร่วมกับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง”

นอกจากนี้ รัฐบาลยังมีนโยบายส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศอาเซียน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการจัดตั้งประชาคมอาเซียนและส่งเสริมความร่วมมือกับประเทศอื่น ๆ ในเอเชียภายใต้กรอบความร่วมมือด้านต่าง ๆ และเตรียมความพร้อมของทุกภาคส่วนในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม และความมั่นคง^๒ ประเทศไทยได้เข้าร่วมประชุมรัฐมนตรีสารสนเทศอาเซียน (ASEAN Ministers Responsible for Information, AMRI) ซึ่งได้มีการหารือเกี่ยวกับการเปลี่ยนผ่านไปสู่โทรทัศน์ระบบดิจิทัลร่วมกันในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน

ในคราวประชุม AMRI ครั้งที่ ๙ ที่ประเทศสาธารณรัฐอินโดนีเซีย ได้มีมติให้กลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนใช้ระบบ Digital Video Broadcasting-Terrestrial (DVB-T) เป็นมาตรฐานสำหรับโทรทัศน์ระบบดิจิทัลร่วมกัน ต่อมาในการประชุม AMRI ครั้งที่ ๑๐ ที่ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้มีการกำหนดกรอบเวลาสำหรับการยุติการออกอากาศโทรทัศน์ในระบบแอนะล็อกร่วมกัน หรือที่เรียกว่า Analogue switch-off (ASO) คือ ในระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๓

^๒ <http://www.dca.go.th/old/Briefing/062008/01100803.pdf>

รวมถึงจะกำหนดมาตรฐานสำหรับกล่องรับสัญญาณ (Set-Top-Box) ร่วมกัน เพื่อให้อุปกรณ์มีราคาที่ถูกกลง และในการประชุม AMRI ครั้งที่ ๑๑ ที่ประเทศมาเลเซีย เมื่อวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๕๕ ได้มีความเห็นร่วมกันว่ามาตรฐานระบบ Second Generation Digital Terrestrial Television Broadcasting System (DVB-T2) มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเหนือกว่าระบบ DVB-T จึงควรที่ประเทศสมาชิกจะเลือกใช้ DVB-T2 เป็นมาตรฐานร่วมกัน

๑.๓ สภาพกิจการโทรทัศน์ของประเทศไทย^๓

กิจการที่เกี่ยวข้องกับสื่อสารมวลชนในประเทศไทย อาจแบ่งออกได้เป็น ๔ ประเภทหลัก คือ กิจการโทรทัศน์ กิจการวิทยุกระจายเสียง กิจการสิ่งพิมพ์ และกิจการอินเทอร์เน็ต (New Media) ทั้งนี้ กิจการโทรทัศน์ และวิทยุกระจายเสียง นับเป็นกิจการที่มีอิทธิพลต่อประชาชนมากที่สุด โดยประชาชนจำนวน ๖๓ ล้านคน หรือร้อยละ ๙๘ ของประชากรไทยทั้งหมด สามารถเข้าถึงสื่อโทรทัศน์ได้ในขณะที่ประชาชนจำนวน ๔๐ ล้านคนสามารถเข้าถึงสื่อวิทยุกระจายเสียง และมีประชาชนจำนวนเพียง ๑๒ ล้านคนเท่านั้นที่เป็นผู้รับข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อหนังสือพิมพ์

จากข้อมูลข้างต้น เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศในภูมิภาคเดียวกัน ประเทศไทยมีสัดส่วนของการมีโทรทัศน์ต่อครัวเรือนสูงที่สุดในกลุ่มประเทศเอเชีย โดยค่าเฉลี่ยของประเทศในภูมิภาคอยู่ที่ร้อยละ ๘๔ ในขณะที่ประเทศไทยมีค่าอยู่ที่ร้อยละ ๙๘ แสดงให้เห็นได้ว่าประชาชนไทยได้ให้ความสำคัญต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารผ่านโทรทัศน์ค่อนข้างมาก ในขณะที่อัตราการรับรู้ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ของประเทศไทยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มประเทศเอเชียแปซิฟิกถึง ๓ เท่า ซึ่งเป็นการยืนยันถึงความสำคัญของกิจการโทรทัศน์ในประเทศไทย

ปัจจุบันในประเทศไทยสามารถรับชมโทรทัศน์ ได้ ๓ ช่องทางหลัก คือ

(๑) ผ่านระบบภาคพื้นดิน (Terrestrial Television) แบบไม่บอกรับเป็นสมาชิก หรือ ฟรีทีวี (Free TV) ซึ่งมีจำนวน ๖ สถานี โดยมีจำนวนครัวเรือนที่เข้าถึงบริการโทรทัศน์ผ่านระบบภาคพื้นดินคิดเป็นร้อยละ ๔๕.๘ ของครัวเรือนที่มีโทรทัศน์

(๒) ผ่านระบบเคเบิล (Cable Television) ซึ่งมีจำนวนประมาณ ๙๙๐ สถานี โดยมีจำนวนครัวเรือนที่เข้าถึงบริการโทรทัศน์ผ่านระบบเคเบิล คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๗ ของครัวเรือนที่มีโทรทัศน์

(๓) ผ่านระบบดาวเทียม (Satellite Television) ซึ่งมีจำนวนประมาณ ๒๐๐ ช่องรายการ โดยมีจำนวนครัวเรือนที่เข้าถึงบริการโทรทัศน์ผ่านระบบดาวเทียม คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๕ ของครัวเรือนที่มีโทรทัศน์

^๓ เก็บสำเนาฉบับร่างไว้ที่สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

จะเห็นได้ว่าการรับชมโทรทัศน์ผ่านระบบภาคพื้นดิน หรือที่เรียกกันโดยทั่วไปว่า ฟรีทีวี (Free TV) เป็นช่องทางหลักที่ประชาชนเลือกใช้ในการรับชมโทรทัศน์ แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณารูปแบบของกิจการตามที่กฎหมายกำหนด^๔ คือ กิจการที่ใช้คลื่นความถี่ (ระบบภาคพื้นดิน) และกิจการที่ไม่ใช้คลื่นความถี่ (ระบบเคเบิล และระบบดาวเทียม) จะพบว่าสัดส่วนของผู้ชมโทรทัศน์ในกิจการที่ใช้คลื่นความถี่ คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๘ ของครัวเรือนมีโทรทัศน์ ซึ่งน้อยกว่าสัดส่วนของผู้ชมโทรทัศน์ในกิจการที่ไม่ใช้คลื่นความถี่ คิดเป็นร้อยละ ๕๔.๒ ของครัวเรือนมีโทรทัศน์

นอกจากช่องทางหลักข้างต้น ยังมีการให้บริการโทรทัศน์ผ่านโครงข่ายไอพี หรือ ไอพีทีวี (IPTV) ปัจจุบันมีผู้ให้บริการไอพีทีวี ๒ ราย โดยมีพื้นที่ให้บริการครอบคลุมตามโครงข่ายบรอดแบนด์ ทั้งนี้ ไอพีทีวีจะเป็นการให้บริการในลักษณะเดียวกับเคเบิลทีวี แต่อาศัยโครงข่ายไอพีที่รองรับการสื่อสารสองทาง ช่วยให้สามารถให้บริการแบบ Interactive ได้

๑.๔ แนวทางการส่งเสริมการแข่งขันเสรีอย่างเป็นธรรม

ในการให้บริการวิทยุโทรทัศน์ระบบแอนะล็อก ห่วงโซ่การให้บริการเป็นไปในลักษณะที่กิจกรรมทุกขั้นตอนดำเนินการโดยสถานีโทรทัศน์ (Vertical Integration) คือ สถานีโทรทัศน์เป็นผู้กำหนดตั้งแต่ผังรายการไปจนถึงพื้นที่ออกอากาศ ทำให้ผู้ผลิตรายการจำเป็นต้องอาศัยสถานีโทรทัศน์ที่มีอยู่จำกัดเพื่อเป็นช่องทางเผยแพร่รายการไปสู่ประชาชน

ภาพแสดงการเปรียบเทียบห่วงโซ่ของการให้บริการโทรทัศน์ระบบแอนะล็อกและระบบดิจิทัล

ก. ห่วงโซ่ของการให้บริการโทรทัศน์ระบบแอนะล็อก

ข. ห่วงโซ่ของการให้บริการโทรทัศน์ระบบดิจิทัล

^๔ หน้าที่ ๑๖ ของบทที่ ๔ ใน กฎ กิจการโทรทัศน์ และ กติกาการสื่อสาร

การเปลี่ยนระบบรับส่งสัญญาณวิทยุโทรทัศน์ไปสู่ระบบดิจิทัล นอกจากจะเป็นการปรับปรุงประสิทธิภาพการใช้คลื่นความถี่วิทยุให้สามารถรองรับช่องรายการที่มากขึ้น และเพิ่มคุณภาพในการรับสัญญาณให้ดีขึ้นแล้ว ถือได้ว่าเป็นการปฏิวัติโครงสร้างกิจการโทรทัศน์จากเดิม โดยเป็นการแยกโครงสร้างการประกอบกิจการ หรือที่เรียกว่า Structural Separation จากเดิมที่สถานีโทรทัศน์เป็นผู้ดำเนินการเองในทุกกระบวนการข้างต้น เป็นการเพิ่มการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการรายย่อยที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านในแต่ละกระบวนการ

แนวทางการแยกโครงสร้างการประกอบกิจการข้างต้น นับได้ว่าเป็นกลไกสำคัญที่เปิดโอกาสให้เกิดการแข่งขันในกิจการโทรทัศน์ที่เสรีและเป็นธรรมมากขึ้น จากการกำกับดูแลตามห่วงโซ่การให้บริการวิทยุโทรทัศน์ ทำให้ลดการผูกขาดจากผู้ประกอบการรายใหญ่ ผู้ผลิตรายการที่มีทางเลือกในการเข้าถึงช่องทางที่จะนำพารายการไปยังประชาชนได้กว้างขวาง และตรงกลุ่มเป้าหมายได้มากขึ้น รวมถึงประชาชนผู้ชมจะได้รับประโยชน์โดยตรงจากการที่มีรายการที่ดีมีคุณภาพ เหมาะสมกับแต่ละพื้นที่ แต่ละกลุ่มความสนใจ รวมทั้งช่วยลดต้นทุนในการสร้างโครงข่ายที่ซ้ำซ้อน และลดอุปสรรคในการเข้าสู่อุตสาหกรรมในแต่ละกระบวนการของห่วงโซ่ของผู้ประกอบการรายใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ผลิตรายการที่จะสร้างความหลากหลายของเนื้อหา (Content Diversity) และบริการรูปแบบใหม่ ๆ เช่น บริการที่มีลักษณะของการปฏิสัมพันธ์ (Interactive) ระหว่างผู้ให้บริการกับผู้รับชม เป็นต้น อันจะส่งผลดีต่อประชาชนในที่สุด

๒. วัตถุประสงค์

แผนการเปลี่ยนระบบการรับส่งสัญญาณวิทยุโทรทัศน์เป็นระบบดิจิทัลนี้ เป็นการดำเนินการตามยุทธศาสตร์การเปลี่ยนผ่านไปสู่การรับส่งสัญญาณวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ในระบบดิจิทัล ในแผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ โดยเพื่อให้การดำเนินงานสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ ดังนี้

(๑) เพื่อพัฒนากิจการโทรทัศน์ของประเทศ ให้รองรับความต้องการและความจำเป็นพื้นฐานในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ดีมีคุณภาพและเป็นประโยชน์ในการยกระดับคุณภาพชีวิต การพัฒนาความรู้ความสามารถ การพัฒนาสังคม และต่อยอดไปสู่การพัฒนาประเทศ

(๒) เพื่อสร้างกลไกการให้เกิดการแข่งขันในกิจการโทรทัศน์อย่างเสรีและเป็นธรรม ลดการผูกขาด และเพิ่มความหลากหลายของผู้ประกอบกิจการ

(๓) เพื่อให้ประชาชนสามารถรับสัญญาณวิทยุโทรทัศน์ระบบดิจิทัลได้อย่างทั่วถึง และภาคประชาชนได้รับการจัดสรรการใช้คลื่นความถี่อย่างสมดุลและเป็นธรรม

(๔) เพื่อให้กิจการโทรทัศน์ของประเทศให้มีความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีและสามารถใช้คลื่นความถี่วิทยุได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถใช้ประโยชน์จากโครงข่ายพื้นฐานและโครงข่ายร่วมกัน เพื่อลดการลงทุนที่ไม่จำเป็น

๓. นโยบายการเปลี่ยนผ่านไปสู่การรับส่งสัญญาณวิทยุโทรทัศน์ในระบบดิจิทัล

การเปลี่ยนผ่านไปสู่การรับส่งสัญญาณวิทยุโทรทัศน์ในระบบดิจิทัลนั้น นับเป็นภารกิจที่ส่งผลกระทบต่อในระดับประเทศ จึงมีความจำเป็นต้องมีการกำหนดนโยบายในการเปลี่ยนผ่านที่ชัดเจนเพื่อให้กระบวนการเปลี่ยนผ่านซึ่งประกอบไปด้วยขั้นตอนในรายละเอียดต่าง ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกันทั้งในด้านการกำกับดูแล ด้านเทคโนโลยี ด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจ สามารถดำเนินไปได้อย่างสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๓.๑ นโยบายด้านเทคโนโลยี

การกำหนดมาตรฐานการรับส่งสัญญาณวิทยุโทรทัศน์ในระบบดิจิทัลสำหรับกิจการโทรทัศน์ภาคพื้นดิน (Digital Terrestrial Television Broadcasting, DTTB) นั้น เพื่อเป็นการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ และช่วยให้การเปลี่ยนผ่านไปสู่การรับส่งสัญญาณวิทยุโทรทัศน์ในระบบดิจิทัลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งด้านการลงทุนของผู้ส่งและด้านผู้รับ และสร้างความชัดเจนให้กับการพัฒนาอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง

๓.๑.๑ มาตรฐานการรับส่งสัญญาณในระบบดิจิทัล (Transmission)

กำหนดให้รับรองระบบ DVB-T2 เป็นมาตรฐานการรับส่งสัญญาณวิทยุโทรทัศน์ระบบดิจิทัลสำหรับประเทศไทย ซึ่งที่ประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ได้มีมติรับทราบตามมติคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ที่รับรองมาตรฐาน DVB-T2 เป็นมาตรฐานการรับส่งสัญญาณวิทยุโทรทัศน์ระบบดิจิทัลสำหรับประเทศไทย ทั้งนี้ รายละเอียดของระบบ DVB-T2 ที่จะกำหนดเป็นมาตรฐานการรับส่งสัญญาณวิทยุโทรทัศน์ระบบดิจิทัลสำหรับประเทศไทย ให้เป็นตามมาตรฐานทางด้านเทคนิคที่คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติประกาศกำหนด

๓.๑.๒ มาตรฐานความคมชัดของภาพ (TV Presentation Format)

กำหนดให้มีช่องรายการทั้งในมาตรฐานความคมชัดปกติ (Standard Definition, SD) และมาตรฐานความคมชัดสูง (High Definition, HD) ซึ่งจะเป็นเงื่อนไขประกอบการอนุญาตให้บริการโทรทัศน์ระบบดิจิทัล ทั้งนี้มาตรฐานความคมชัดของภาพ ให้เป็นตามมาตรฐานทางด้านเทคนิคที่คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติประกาศกำหนด

๓.๑.๓ มาตรฐานการบีบอัดสัญญาณภาพ (Video Compression)

กำหนดให้ใช้มาตรฐานการบีบอัดสัญญาณภาพสำหรับกิจการโทรทัศน์ในระบบดิจิทัลเป็น MPEG-4 AVC/H.264 เพื่อให้การใช้ประโยชน์จากคลื่นความถี่มีประสิทธิภาพ และเป็นตาม

มาตรฐานสากล ทั้งนี้รายละเอียดของมาตรฐานการบีบอัดสัญญาณภาพ ให้เป็นตามมาตรฐานทางด้านเทคนิคที่คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติประกาศกำหนด

๓.๑.๔ มาตรฐานการบีบอัดสัญญาณเสียง (Audio Compression)

กำหนดให้ใช้มาตรฐานการบีบอัดสัญญาณเสียงสำหรับกิจการโทรทัศน์ในระบบดิจิทัล โดยมีมาตรฐานขั้นต่ำเป็น MPEG-4 HE AACv2 และมีมาตรฐานทางเลือกเป็น ระบบการบีบอัดสัญญาณเสียงที่รองรับการทำงานแบบ ๕.๑ ช่องเสียง โดยไม่กำหนดเทคโนโลยี เพื่อให้รองรับการพัฒนาคุณภาพการให้บริการที่ดีขึ้น ทั้งนี้รายละเอียดเกี่ยวกับมาตรฐานการบีบอัดสัญญาณเสียง ให้เป็นตามมาตรฐานทางด้านเทคนิคที่คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติประกาศกำหนด

๓.๑.๕ มาตรฐานการเข้าถึงโดยมีเงื่อนไข (Conditional Access, CA)

มาตรฐานการเข้าถึงโดยมีเงื่อนไข คือ การเข้าถึงและรับสัญญาณวิทยุโทรทัศน์แบบมีเงื่อนไข สำหรับการให้บริการโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัลแบบฟรีทีวี ซึ่งเป็นการรับสัญญาณแบบไม่มีเงื่อนไข จึงไม่มีการกำหนดมาตรฐานในส่วนนี้

๓.๑.๖ มาตรฐาน Middleware หรือ Application Programming Interface (API)

ไม่มีการกำหนดมาตรฐานในส่วนนี้ ทั้งนี้สำหรับผู้ประกอบกิจการที่ประสงค์จะติดตั้ง Middleware หรือ Application Programming Interface (API) ในระบบการให้บริการ ให้จัดทำรายละเอียดมาตรฐานที่เลือกใช้ เพื่อเสนอขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ทั้งนี้ ต้องเป็นมาตรฐานเปิด (Open Standard) ที่ได้รับการรับรองจากหน่วยงานด้านมาตรฐานระหว่างประเทศ

ในส่วนการเตือนภัยพิบัติหรือเหตุฉุกเฉิน (Emergency Warning System - EWS) กำหนดให้มีมาตรการและกระบวนการที่สามารถรองรับการแจ้งเหตุภัยพิบัติหรือเหตุฉุกเฉินในพื้นที่ให้บริการที่ได้รับอนุญาตได้อย่างรวดเร็วและทันต่อเหตุการณ์ โดยเป็นส่วนหนึ่งของเงื่อนไขในการอนุญาตประกอบกิจการ

๓.๒ นโยบายด้านการวางแผนความถี่

กำหนดให้มีแนวทางในการจัดทำแผนความถี่วิทยุและหลักเกณฑ์การใช้งานคลื่นความถี่สำหรับกิจการโทรทัศน์ในระบบดิจิทัล ดังนี้

(๑) กำหนดให้ใช้ย่านความถี่สูงยิ่ง (UHF) สำหรับการรับส่งสัญญาณวิทยุโทรทัศน์ในระบบดิจิทัลโดยต้องสอดคล้องกับแผนแม่บทการบริหารคลื่นความถี่และตารางกำหนดคลื่นความถี่แห่งชาติ

การอนุญาตประกอบกิจการให้บริการโทรทัศน์ ที่เป็นบริการชุมชน จะคำนึงถึงความต้องการที่หลากหลาย ความพร้อม และประโยชน์สาธารณะของชุมชน ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติประกาศกำหนด

๓.๔ นโยบายด้านการยุติการรับส่งสัญญาณวิทยุโทรทัศน์ในระบบแอนะล็อก

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ จะเริ่มพิจารณาจัดทำแผนการยุติการรับส่งสัญญาณวิทยุโทรทัศน์ในระบบแอนะล็อก (Analogue switch-off, ASO) พร้อมทั้งการใช้ประโยชน์จากคลื่นความถี่ที่ได้คืนจากการยุติระบบแอนะล็อก (Digital Dividend) ทั้งนี้ผู้ประกอบการโทรทัศน์ในระบบแอนะล็อกมีสิทธิในการใช้คลื่นความถี่และประกอบกิจการ ตามที่พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ รับรองไว้ โดยมีกำหนดเวลาและเงื่อนไขตามแผนแม่บทการบริหารจัดการคลื่นความถี่ (พ.ศ. ๒๕๕๕) และแผนแม่บทกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙)

การพิจารณาจัดทำแผนการยุติการรับส่งสัญญาณวิทยุโทรทัศน์ในระบบแอนะล็อก จะคำนึงถึงความพร้อมของประชาชน ความพร้อมของผู้ประกอบกิจการ ความพร้อมของประเทศโดยรวม และกรอบเวลาในการยุติของกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน โดยระยะเวลาการยุติการรับส่งสัญญาณจะต้องไม่สร้างภาระมากเกินไปในการส่งสัญญาณวิทยุโทรทัศน์คู่ขนานทั้งในระบบแอนะล็อกและระบบดิจิทัล (Simulcast Period)

ทั้งนี้ จะมีมาตรการในการสนับสนุนการยุติการรับส่งสัญญาณระบบแอนะล็อกในมิติต่าง ๆ มาตรการการส่งเสริมสนับสนุนอุปกรณ์รับสัญญาณในระบบดิจิทัลสำหรับผู้มีรายได้น้อย และมีมาตรการการสนับสนุนการวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับโทรทัศน์ระบบดิจิทัล โดยผ่านกลไกของกองทุนวิจัยและพัฒนากิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม เพื่อประโยชน์สาธารณะและเพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาฐานการผลิตของประเทศในระยะยาว รวมถึงการจัดทำแผนสื่อสารประชาสัมพันธ์และประสานงานในการให้ข้อมูลข่าวสารและสร้างความเข้าใจกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องอย่างครบถ้วนต่อเนื่อง เพื่อให้การดำเนินงานสามารถบรรลุตามแผนการยุติการรับส่งสัญญาณวิทยุโทรทัศน์ในระบบแอนะล็อกที่กำหนด

๔. กรอบเวลาการเปลี่ยนผ่านสู่ระบบการรับส่งสัญญาณวิทยุโทรทัศน์ในระบบดิจิทัล

การดำเนินการเปลี่ยนระบบการรับส่งสัญญาณวิทยุโทรทัศน์เป็นระบบดิจิทัลนั้น ได้กำหนดให้สอดคล้องกับภารกิจและกรอบระยะเวลาตามแผนแม่บทกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) รวมทั้งให้มีหลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่สำหรับกิจการโทรทัศน์ในระบบดิจิทัล ตลอดจนมีหลักเกณฑ์การใช้โครงสร้างพื้นฐานและโครงข่ายร่วมกันในการประกอบกิจการโทรทัศน์ภายในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ เพื่อให้สามารถเริ่มการรับส่งสัญญาณวิทยุโทรทัศน์

ในระบบดิจิทัลได้ภายในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ตามที่กำหนดในแผนแม่บทกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์

คณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ได้กำหนดกรอบระยะเวลาของกระบวนการออกใบอนุญาตให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกและโครงข่ายกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์และใบอนุญาตให้บริการกิจการบริการสาธารณะภายในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ และใบอนุญาตให้บริการกิจการทางธุรกิจและใบอนุญาตให้บริการกิจการบริการชุมชนภายในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการเปลี่ยนผ่านไปสู่การรับส่งสัญญาณวิทยุโทรทัศน์ในระบบดิจิทัลอย่างเป็นขั้นตอนที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม

ทั้งนี้เมื่อคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ประกาศหลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่สำหรับกิจการโทรทัศน์ในระบบดิจิทัลครบถ้วนแล้ว ให้ถือเป็นการประกาศให้ใช้ระบบการรับส่งสัญญาณวิทยุโทรทัศน์ในระบบดิจิทัล ตามพระราชบัญญัติองค์การจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๘๕ ด้วย

๕. แนวทางปฏิบัติและการประเมินผล

เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามแผนการเปลี่ยนระบบการรับส่งสัญญาณวิทยุโทรทัศน์เป็นระบบดิจิทัล และสามารถติดตามประเมินผลสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้กำหนดแนวทางปฏิบัติและการประเมินผลไว้ ดังนี้

(๑) ให้นำแผนการเปลี่ยนระบบการรับส่งสัญญาณวิทยุโทรทัศน์เป็นระบบดิจิทัลไปสู่การปฏิบัติ โดยให้มีการจัดทำแผนปฏิบัติการของสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

(๒) ให้มีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบายที่กำหนดในแผนการเปลี่ยนระบบการรับส่งสัญญาณวิทยุโทรทัศน์เป็นระบบดิจิทัล และพิจารณาปรับปรุงแผนการเปลี่ยนระบบการรับส่งสัญญาณวิทยุโทรทัศน์เป็นระบบดิจิทัลนี้ ให้มีความทันสมัยและเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง